

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Освітньо-наукова програма

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

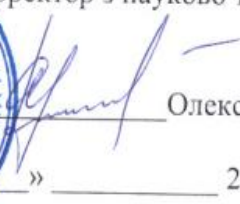
“01” 05 2023 року,
протокол № 8

Введено в дію з _____ 2023 р.

наказом від “04” 05 2023 р. № 0114-1/192

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

» _____ 2023 р.

Харків, 2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Освітню програму розглянуто та схвалено на:

1. Науково-методичній раді Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна:
протокол № 7 від «19» квітня 2023 р.

Голова науково-методичної ради,
проректор з науково-педагогічної роботи (Олександр ГОЛОВКО)

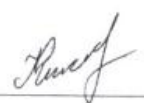
2. Вченій раді факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу:
протокол № 7 від «23» лютого 2023 р.

Голова Вченої ради факультету (Валерій РСЗНІКОВ)

3. Науково-методичній комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу:
протокол № 7 від «22» лютого 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА)

4. Кафедрі міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова:
протокол № 10 від «21» лютого 2023 р.

Завідувач кафедри,
доцент, кандидат географічних наук (Надія КАЗАКОВА)

5. Кафедрі теоретичної і практичної філософії імені професора Й. Б. Шада:
протокол №7 від «21» лютого 2023 р.

Завідувач кафедри,
доцент, доктор філософських наук (Олег ПЕРЕПЕЛИЦЯ)

6. Кафедрі іноземних мов професійного спрямування:
протокол №7 від «16» лютого 2023 р.

В.о. завідувача кафедри,
доцент, кандидат філологічних наук

 (Танна ГУСЕВА)

7. Кафедрі педагогіки:
протокол №2 від «13» лютого 2023 р.

Завідувач кафедри,
професор, доктор педагогічних наук

_____ (Оксана ЖУКОВА)

ПРЕАМБУЛА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Науковий ступінь, вчене звання
<i>Керівник робочої групи (гарант освітньої програми)</i>		
Довгаль Олена Андріївна	професор кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна	доктор економічних наук, професор
<i>Члени робочої групи</i>		
Григорова-Беренда Лариса Іванівна	доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова, заступник декана з навчальної роботи, голова методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	кандидат економічних наук, доцент
Казакова Надія Артурівна	завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	кандидат географічних наук, доцент
Коновалова Ірина Василівна	Заступник директора Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації – начальник управління аналітики, прогнозування та розвитку підприємництва	кандидат наук з державного управління
Матюшенко Ігор Юрійович	професор кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	доктор економічних наук, професор
Ханова Олена В'ячеславівна	доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	кандидат географічних наук, доцент
Шуба Марина Володимирівна	доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	кандидат економічних наук, доцент

Булгакова Ольга Олексіївна	аспірантка кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	
-------------------------------	---	--

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

– Тимчасового стандарту вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за освітньо-науковою програмою «Міжнародні економічні відносини»,

– Проекту стандарту вищої освіти України за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

– Національної рамки кваліфікації, затвердженою Постановою КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019; № 519 від 25.06.2020).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Рецензія-відгук, підписана директором ТОВ «Євро ЗЕД Сервіс» О.І. Суботською.

2. Рецензія, підписана директором ТОВ «Верба-ВВ» Т.М. Попячун.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Офіційна назва програми	Міжнародні економічні відносини International Economic Relations
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії (PhD)
Кваліфікація, що присвоюється	Освітньо-наукова кваліфікація: доктор філософії (PhD) з міжнародних економічних відносин
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний. Обсяг освітньо-наукової програми – 54 кредити ЄКТС, 4 академічних років
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України; Україна. Сертифікат про акредитацію № 757 від 19.11.2020 р. Строк акредитації – до 01.07.2026 р.
Передумови	Наявність ступеня «магістр» (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст).
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2023-2027 рр.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://international-relations-tourism.karazin.ua/research/postgraduate/pidghotovka_aspirantiv.html
2 - Мета освітньої програми	
Мета програми	Підготовка висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових комплексних знань та їх впровадження у професійну практику, шляхом формування та розвитку у здобувачів програмних компетентностей, необхідних для розв'язання ними актуальних проблем дослідницько-

	інноваційної, професійної та викладацької діяльності у сфері міжнародних економічних відносин та відображення їх у власному науковому дослідженні.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»; Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
Орієнтація освітньої програми	Програма освітньо-наукова, теоретично-прикладна. Професійна складова є теоретично та педагогічно орієнтованою, тобто спрямована на засвоєння основних концепцій, оволодіння термінологією, формування розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини», а також оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками використання сучасних освітніх технологій у вищій школі. Дослідницька складова є науково орієнтованою і спрямована на переосмислення наявних та створення нових комплексних знань щодо особливостей розвитку міжнародних економічних відносин між суб'єктами міжнародних відносин з урахуванням сучасних тенденцій розвитку глобальної економіки (теоретичний аспект), а також на використання результатів дослідницько-інноваційної діяльності для розв'язання комплексних проблем у сфері міжнародних економічних відносин (прикладний аспект).
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Функціонування та розвиток міжнародних економічних відносин між суб'єктами світового економічного простору в процесі еволюції міжнародного співробітництва. Ключові слова: міжнародні економічні відносини, міжнародна економіка, світове господарство, глобалізація, інтеграція, світові ринки, міжнародна торгівля, міжнародна економічна діяльність.
Особливості програми	Освітньо-наукова програма готує фахівців, які зможуть зробити вагомий внесок у розвиток міжнародних економічних відносин, оскільки поєднує поглиблене вивчення економічної теорії з аналізом політичних, соціальних та правових аспектів міжнародних

	економічних відносин; здобувачі отримують знання та навички, необхідні для дослідження складних проблем глобальної економіки та економіки України з різних точок зору. Унікальність програми полягає в тому, що вона 1) реалізується в ХНУ імені Каразіна, який є провідним багатогалузевим університетом дослідницького типу (підтверджено національними та міжнародними рейтингами предметної сфери), що дає підґрунтя для проведення перспективних досліджень у сфері міжнародних економічних відносин на засадах міждисциплінарності та актуальних запитів вітчизняного й світового ринків; 2) ґрунтується на фундаментальних постулатах і результатах сучасних наукових досліджень новітніх тенденцій розвитку міжнародних економічних відносин; 3) складається із освітньої та наукової складових, які поєднують знання з економіки, права, математики та іноземної мови, що поглиблює фаховий світогляд і забезпечує базис для проведення наукових досліджень та подальшої професійно-наукової діяльності здобувача, його співробітництво із закладами науки та освіти, бізнес-середовищем, міжнародною спільнотою; 4) містить авторські дисципліни, покликані розвинути універсальні навички дослідника у сфері міжнародних економічних; 5) викладачами ОНП є представники наукових шкіл, які сформувалися та розвиваються в Університеті і на факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Результатами виконання ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини», присвоєння їм відповідної академічної кваліфікації згідно Класифікатора професій ДК 003:2010, затвердженого Наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 р. за № 327 та враховуючи реальні потреби ринку праці випускники аспірантури мають широкі перспективи працевлаштування. Науково-викладацька діяльність: керівники науково-дослідних підрозділів (1237), керівники проектів та програм (1238), викладачі університетів та вищих навчальних закладів (231), професори та доценти (2310.1), наукові співробітники (2351.1).

	Адміністративна діяльність у державних закладах та закладах освіти: керівні працівники апарату центральних органів державної влади (1229.1), керівні працівники апарату місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування (1229.3), керівники підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання (1229.4), керівники підрозділів кадрів і соціально-трудових відносин (1232), професіонали в сфері державної служби, фінансів, банківської справи, страхування, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу, ефективності підприємництва, раціоналізації виробництва та інтелектуальної власності (241). Управлінська діяльність у бізнес-середовищі: керівники підприємств, установ та організацій (12), керівники виробничих та інших основних підрозділів (122), керівники фінансових підрозділів (1233), керівники банківських установ та страхових компаній (13), менеджери (управителі) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів (14). Місця працевлаштування: Посади у підрозділах наукових та державних установ, профільних кафедрах університетів, в органах державної та місцевої влади, на підприємствах та в організаціях.
Подальше навчання	Можливість продовження навчання з метою отримання наукового ступеня доктора наук. Набуття додаткових наукових та освітніх компетентностей через участь в освітніх програмах, дослідницьких грантах та стипендіях.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	У викладанні навчальних дисциплін поєднуються традиційні методики навчання та сучасні педагогічні технології, інформаційні технології, інтерактивні та дослідницькі методики, навчання за технологією тренінгу (метод групової творчої роботи, каскадної дискусії, рольові ігри, кейс-метод, метод портфоліо, метод проектів, проведення наукових семінарів та web-конференцій). Застосовується проблемно-орієнтований стиль викладання та викладання, засноване на дослідженні; наукові диспути в аудиторії; метод програмування з визначення алгоритму пошуку вирішення проблеми, активної участі у формулюванні проблемної ситуації, висунення припущень, доведення гіпотези та перевірки правильності її вирішення;

	історичний, системний, процесуальний, евристичний, структурно-функціональний підходи, а також методи порівняння та узагальнення, економіко-математичного моделювання, прогнозування та інші.
Оцінювання	Оцінювання може здійснюватися в усній, письмовій та практичній формах. Об'єктом оцінювання можуть виступати: результати написання тестових, ситуаційних, розрахунково-аналітичних, творчих завдань; реферативні доповіді, есе, доповнення, участь у дискусії тощо. Оцінювання виконаних завдань і відповідей здійснюється з дотриманням таких принципів: індивідуальний характер перевірки та оцінювання знань; систематичність; диференційованість; об'єктивність; умотивованість оцінок; вимогливість та єдність вимог. В оцінюванні враховуються наступні критерії: – характеристики відповіді: елементарна, фрагментарна, повна, логічна, доказова, обґрунтована, творча; – якість знань: правильність, повнота, осмисленість, глибина, системність, узагальненість; – рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки; – досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, формулювати гіпотези та логіку їх перевірки, обґрунтовувати висновки. Результати навчальної діяльності оцінюються за 100-бальною шкалою (по навчальній дисципліні в цілому). Критично-розрахунковий мінімум для допуску до екзамену або заліку – 30 балів, а рекомендований – 35 балів протягом семестру. За результатами вивчення дисципліни обов'язковим є підсумкове накопичення розрахункового мінімуму – 60 балів. Невід'ємною частиною підготовки аспірантів до контролю є своєчасне виконання обов'язкових видів робіт та відвідування аудиторних занять. Екзамен здійснюється у формі письмової роботи або усної відповіді на питання за тестами, білетом, за яку можна одержати максимально до 40 балів. Аспіранти, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж розрахунковий мінімум – 60 балів, вважаються такими, що не виконали навчальний план з дисципліни. Підсумкові екзамени та заліки з дисциплін освітньої складової навчання аспіранти складають на першому та другому році навчання.

	Виконання індивідуального плану аспіранта щорічно обговорюється на засіданні кафедри. Оцінювання дисертаційного дослідження здійснюється за підсумками публічного захисту у тимчасових радах із захисту дисертацій.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність виявляти та розв’язувати комплексні проблеми в сфері міжнародних економічних відносин, висувати гіпотези та генерувати нові ідеї їх комплексного розв’язання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у процесі дослідницько-інноваційної діяльності та професійної практики.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до набуття універсальних навичок дослідника: пошуку, систематизації і синтезу інформації з різних джерел. ЗК2. Здатність формувати системний науковий світогляд, проявляти креативність, продукувати і приймати обґрунтовані рішення. ЗК3. Здатність до абстрактного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів і перевірених фактів в умовах обмеженості часу і ресурсів з урахуванням принципів тайм-менеджменту. ЗК4. Здатність демонструвати культуру наукового усного і писемного мовлення державною та іноземними мовами при оформленні наукових та академічних текстів, демонстрації результатів наукових досліджень у ході дискусій та наукової полеміки. ЗК5. Здатність працювати в команді дослідників, як з України, так і з країн ЄС, виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети – інтеграції України в ЄС, сповідуючи та дотримуючись принципів наукової етики. ЗК6. Здатність до організації та проведення навчальних занять з використанням теоретичних та методологічних напрацювань власного наукового дослідження.
Фахові компетентності	ФК1. Здатність демонструвати глибокі знання сучасних теоретичних, методологічних та методичних засад функціонування і розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин. ФК2. Здатність до формування наукового цілісного уявлення про економічну єдність світу, регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на

	національному, регіональному та міжнародному рівнях в умовах сучасних процесів конвергенції і дивергенції. ФК3. Здатність до аналітичного мислення та практичних навичок систематизації інформації з метою обробки великих масивів даних, здійснення оцінювання та прогнозування міжнародних економічних та соціальних явищ. ФК4. Здатність застосовувати інформаційні технології, сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез. ФК5. Здатність здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами. ФК6. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу, визначати тенденції та особливості процесу євроінтеграції України, виявляти сучасні проблеми, формулювати відповідні висновки, пропозиції та рекомендації щодо їх вирішення, формувати прогнози та перспективні напрямки його подальшого розвитку.
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання	ПРН1. Проводити міждисциплінарні наукові дослідження економічних процесів, володіючи належним рівнем загальнонаукових компетентностей, які сприяють формуванню цілісного наукового підходу, професійної етики та загального культурного кругозору. ПРН2. Демонструвати системний науковий світогляд, уміння креативно мислити, формулювати висновки і розробляти рекомендації, пропонувати неординарні підходи з використанням новітніх технологій у розв’язанні поставлених завдань. ПРН3. Узагальнювати, критично мислити й аналізувати явища та проблеми, які вивчаються, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах загальнонаукової методології. ПРН 4. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів досліджень як

державною так і іноземними мовами, демонструвати усну та письмову комунікацію.

ПРН5. Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, дотримуючись принципів наукової етики.

ПРН6. Знати систему вищої освіти в Україні, специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи; використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти, сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, різноманітні аспекти виховної роботи зі студентами, інноваційні методи навчання. Критично оцінювати власні наукові розробки при впровадженні у навчальний процес.

ПРН7. Аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії, парадигми глобального економічного розвитку, новітні підходи до функціонування і розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин.

ПРН8. Мати наукове цілісне уявлення про економічну єдність світу, регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях в умовах сучасних процесів конвергенції і дивергенції, визначати тенденції та особливості процесу євроінтеграції України.

ПРН9. Володіти аналітичним мисленням та методиками систематизації інформації обробки великих масивів даних, оцінювання та прогнозування економічних та соціальних явищ.

ПРН10. Застосовувати інформаційні технології, сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез.

ПРН11. Здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Специфічні характеристики

Науково-педагогічний персонал відповідає вимогам чинного законодавства України, а саме:

кадрового забезпечення	1. Наявність групи забезпечення, відповідальної за підготовку здобувачів освітнього ступеня доктора філософії, до складу якої входять 7 осіб, які мають науковий ступінь та вчене звання, у тому числі два доктори наук, професори. 2. Кадровий склад групи забезпечення включає викладачів, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, а також кваліфікацію відповідно до спеціальності, підтверджену науковою, науково-педагогічною, педагогічною чи іншою професійною діяльністю за відповідною спеціальністю за не менш як сімома видами чи результатами, переліченими у пункті 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р., № 347). 3. Наявність у гаранта освітньо-наукової програми наукового ступеня та вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю та стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи більше 40 років. 4. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи: 1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання – 100% загальної кількості дисциплін; 2) які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора – 56% від загальної кількості дисциплін.
Специфічні характеристики матеріально- технічного забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, спеціалізовані кабінети, комп'ютерні класи, навчальні лабораторії – 2,4 кв. метрів на одну особу, мультимедійне обладнання - не менше ніж 30% від потреби) відповідає вимогам та потребам до проведення лекційних і практичних занять, у. т.ч. в дистанційному режимі. В університеті є локальні комп'ютерні мережі з доступом до мережі Інтернет. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, спортивні зали та відкриті спортивні майданчики, тренажерні зали, медичний комплекс), кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам – 100% від мінімальної потреби.
Специфічні характеристики інформаційного	Інформаційне забезпечення : – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – необмежений доступ до мережі Інтернет;

та навчально-методичного забезпечення	– Центральна наукова бібліотека, читальні зали (із вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями та наявністю доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю); – офіційний веб-сайт університету, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація); – електронний ресурс закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану; – віртуальне навчальне середовище Moodle, Google Classroom. платформи для проведення онлайн відео-конференцій та вебінарів Zoom та Google Meet; – корпоративна пошта. Навчально-методичне забезпечення (оприлюднено на сайті): – навчальні й робочі плани; графіки навчального процесу; – робочі навчальні програми дисциплін; – методичні матеріали з вивчення навчальної дисципліни; – програма аспірантської (педагогічної) практики; – методичні матеріали для проведення атестації аспірантів та виконання дисертаційного дослідження тощо.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства та на основі укладених двосторонніх договорів між Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна та вищими навчальними закладами України.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства та на основі укладених двосторонніх договорів між Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна та вищими навчальними та науково-дослідними закладами країн-партнерів. Наприклад, договір з Центром досліджень та інновацій PRO-AKADEMIA (Poland) в межах Проєкту Еразмус+, Жан Моне модуль, грантова угода № 2019-1820/001-001 “Європейська інтеграція України в умовах Індустрії 4.0” (2019-2022 рр.).

**Навчання
іноземних
здобувачів
вищої освіти**

Навчання іноземних здобувачів може здійснюватися згідно з вимогами чинного законодавства.
Необхідною умовою навчання іноземних аспірантів є надання документу про знання ними української мови або ж вивчення української мови в якості іноземної мови для аспірантів, якщо вони не вивчали її раніше.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Освітня складова ОНП доктор філософії

Використовуються такі скорочення назв циклів підготовки, до яких належать блоки змістових модулів навчальних дисциплін: ОК – обов’язкові компоненти; ВК – вибіркові компоненти.

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1.Обов’язкові компоненти			
1.1. Цикл загальнонаукової підготовки			
ОК 1.	Іноземна мова для аспірантів	8	Екзамен
ОК 2.	Філософські засади та методологія наукових досліджень	6	Залік
ОК 3.	Організація наукових досліджень	5	Залік
ОК 4.	Інноваційні освітні технології у вищій школі	5	Залік
Загальний обсяг		24	
1.2. Цикл практичної підготовки			
ОК 5.	Аспірантська (педагогічна) практика	5	Залік
Загальний обсяг		5	
1.3. Цикл професійної підготовки (обов’язкова частина)			
ОК 6.	Глобальні виклики в системі МЄВ та світового господарства	5	Екзамен
ОК 7.	Особливості світових інтеграційних процесів	5	Екзамен
Загальний обсяг		10	
Загальний обсяг обов’язкових освітніх компонентів		39	
2. Вибіркові компоненти професійної підготовки*			
ВК 1.	Дисципліна за вибором 1	5	Залік
ВК 2.	Дисципліна за вибором 2	5	Залік
ВК 3.	Дисципліна за вибором 3	5	Залік
Загальний обсяг вибіркових освітніх компонентів		15	
Загальний обсяг освітньої складової програми		54	

*Аспіранти також мають можливість вибору навчальних дисциплін з програм іншого рівня вищої освіти та інших спеціальностей Університету, а саме з переліку міжфакультетських дисциплін, який розміщений у відкритому доступі на сайті Університету (<https://karazin.ua/osvita/vibirkovi-distciplini/>) й оновлюється на кожний семестр.

2.2. Наукова складова ОНП доктор філософії

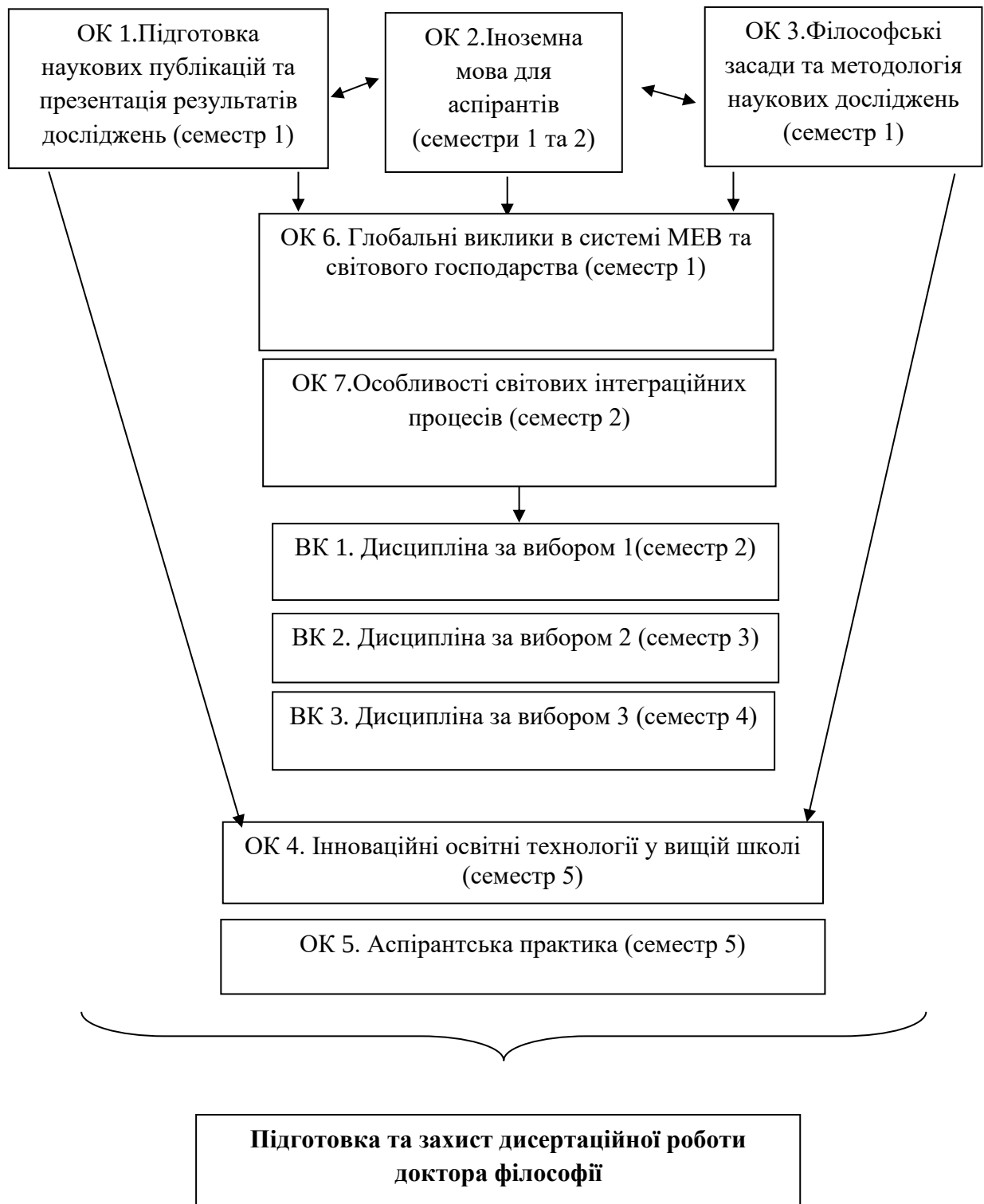
Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації обсягом 180-200 сторінок.

Наукова складова містить перелік видів наукової роботи аспіранта та форми контролю (звітування), оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Рік підготовки	Зміст наукової роботи аспіранта (вид роботи)	Форма звітності, форма контролю
1 рік	Обґрунтування теми власного дослідження, визначення змісту, строків виконання та обсягу наукових робіт; вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення огляду та аналізів існуючих поглядів та підходів, що розвинулись в сучасній науці за обраним напрямом. Участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей	Затвердження індивідуального плану роботи аспіранта на вченій раді інституту/факультету, звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта
2 рік	Проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, що передбачає вирішення дослідницьких завдань шляхом застосування комплексних теоретичних та емпіричних методів. Підготовка та публікація статті у наукових фахових виданнях за темою дослідження; участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей	Звітування про хід виконання індивідуального плану
3 рік	Аналіз та узагальнення результатів власного наукового дослідження; обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та/або практичного значення. Підготовка та публікація статей у наукових фахових виданнях за темою дослідження; участь у науково-практичних конференціях	Звітування про хід виконання індивідуального плану

Рік підготовки	Зміст наукової роботи аспіранта (вид роботи)	Форма звітності, форма контролю
	(семінарах) з публікацією тез доповідей	
4 рік	Оформлення наукових досягнень аспіранта у вигляді дисертації, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації в наукових статтях відповідно чинних вимог. Впровадження одержаних результатів та отримання підтверджуючих документів. Подання документів на попередню експертизу дисертації. Підготовка наукової доповіді для випускної атестації (захисту дисертації)	Звітування про хід виконання індивідуального плану. Надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

2. Структурно-логічна схема ОПП

В основу розроблення освітньої-наукової програми покладено компетентнісний підхід з використанням ЄКТС, де для досягнення запланованих результатів навчання за освітньою програмою (навчальною дисципліною, модулем) передбачаються певні витрати часу здобувачів, тобто необхідний і достатній обсяг навчального навантаження, виражений у кількості кредитів ЄКТС (1 кредит ЄКТС дорівнює 30 год.).

Освітня програма передбачає виділення 2-х компонент - освітньої та наукової.

Освітня компонента складається з обов'язкової та вибіркової компонент.

Обов'язкова компонента включає цикли загальнонаукової, професійної та практичної підготовки.

До циклу *загальнонаукової підготовки* відносяться такі обов'язкові навчальні дисципліни, як «Іноземна мова для аспірантів», «Філософські засади та методологія наукових досліджень», «Організація наукових досліджень», «Інноваційні освітні технології у вищій школі», що спрямовані на формування у здобувача вищої освіти загальнонаукових (філософських) компетентностей, зокрема, набуття здатності спілкуватися іноземною мовою, представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів економічної проблематики; формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору, прогресивного світогляду, здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; універсальних навичок дослідника, зокрема формування здатності до проведення наукових досліджень, опублікування його результатів, застосування інформаційних технологій у науковій діяльності; опанування методологією та інструментарієм організації та проведення навчальних занять та наукової роботи студентів.

Цикл практичної підготовки передбачає проходження аспірантської (педагогічної) практики, яка спрямована на формування у здобувачів практичних навичок здійснення викладацької діяльності на високому професійному рівні.

Цикл професійної підготовки представлений обов'язковою та вибірковою частинами.

Обов'язкова частина циклу професійної підготовки складається з дисциплін «Глобальні виклики в системі МЕН та світового господарства» та «Особливості світових інтеграційних процесів», що спрямовані на засвоєння основних концепцій, оволодіння термінологією, формування розуміння теоретичних і практичних проблем, історії та особливостей сучасного етапу глобального економічного розвитку та вміння використовувати їх у науковому дослідженні.

Вибіркова частина циклу професійної підготовки складається з вибірових дисциплін з яких аспіранти вибирають самостійно три дисципліни, доцільних для проведення дисертаційного дослідження.

До вибірових дисциплін відносяться:

1. Еволюція наукової парадигми глобального економічного розвитку
2. Методологія економічних досліджень
3. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів
4. Третій сектор і соціальна економіка у світовому господарстві
5. Економічна дипломатія та дипломатичний менеджмент
6. Трансформація світової фінансової архітектури в умовах глобалізації
7. Управління міжнародними бізнес-проектами
8. Просторова економіка і регіональний розвиток
9. Україна в системі світогосподарських зв'язків: нормативно-правова база та вектори розвитку

Наукова компонента передбачає проведення протягом усього періоду навчання в аспірантурі дисертаційного дослідження, підготовку дисертації та її публічний захист. Обсяг та види робіт зазначаються в індивідуальному плані підготовки здобувача. Наукова атестація здобувача за результатами науково-дослідницької діяльності здійснюється на засіданнях кафедр по завершенню кожного семестру. Публічний захист дисертаційного дослідження проводиться в спеціалізованих або тимчасових радах із захисту дисертацій відповідно до чинних нормативних документів.

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

У процесі підготовки докторів філософії використовують дві форми атестації: поточна та підсумкова. Відповідно до діючих нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України та Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна підсумкова атестація аспірантів, які завершують навчання за освітньо-науковими програмами доктора філософії, є обов'язковою.

Метою поточної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта за усіма складовими, передбаченими навчальним планом.

Поточна атестація включає:

1. *Атестацію за освітньою компонентою, що передбачає складання заліків та екзаменів відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за спеціальністю «міжнародні економічні відносини». Поточна атестація за теоретичною частиною, де передбачені екзамени, проводиться екзаменаційною комісією, склад якої та голова призначається Наказом декана факультету після повного виконання програми освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії з метою встановлення фактичної відповідності рівня*

теоретичної підготовки вимогам загальних та фахових компетентностей випускників аспірантури.

2. *Наукова компонента*, відповідно до навчального плану, передбачає проведення щорічної атестації аспірантів раз на рік. Метою поточної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану науково-дослідницького пошуку та дотриманням графіку підготовки результатів науково-дослідницької роботи.

3. *Практична частина*, відповідно до навчального плану, передбачає проведення аспірантської практики. Метою поточної атестації за практичною складовою є контроль за виконанням індивідуального плану та набуття аспірантом професійних навичок та вмінь на посаді викладача. Атестація за практичним модулем здійснюється на підставі висновків комісії з проведення захисту аспірантської практики, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Підсумкова атестація. Метою підсумкової атестації є встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-наукової підготовки випускників аспірантури вимогам до доктора філософії з міжнародних економічних відносин. Підсумкова атестація здійснюється шляхом встановлення відповідності рівня науково-дослідницької підготовки вимогам, що висуваються до доктора філософії з міжнародних економічних відносин. Вона передбачає проведення прилюдного захисту результатів науково-дослідницької роботи, які представлені у вигляді дисертаційної роботи. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

На підсумковій атестації оцінюється повний обсяг виконаних робіт та їх відповідність вимогам успішного завершення докторської програми.

На виконання дисертаційної роботи доктора філософії за спеціальністю покладається основна дослідницька та фахова кваліфікаційна функція, яка виражається у здатності пошукувача ступеня доктора філософії вести самостійний науковий пошук, вирішувати прикладні наукові завдання і здійснювати їхнє наукове узагальнення у вигляді власного внеску у розвиток сучасної статистичної науки і практики. Вона являє собою результат самостійної наукової роботи аспіранта і має статус інтелектуального продукту на правах рукопису.

Підсумкова атестація аспірантів, що повністю виконали ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини, завершується присвоєнням кваліфікації доктор філософії з міжнародних економічних відносин та врученням диплому встановленого зразка про здобутий ступінь вищої освіти.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	БК1	БК2	БК3	Наукова компонента
ІК						+	+	+	+	+	+
ЗК1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК2	+	+	+			+	+	+	+	+	+
ЗК3						+	+	+	+	+	+
ЗК4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК5						+	+	+	+	+	+
ЗК6				+	+						+
ФК1			+			+	+	+	+	+	+
ФК2			+			+	+	+	+	+	+
ФК3			+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК4			+			+	+	+	+	+	+
ФК5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	БК1	БК2	БК3	Наукова компонента
ПРН1	+		+			+	+	+	+	+	+
ПРН2		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН3			+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН4	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН6		+	+	+	+						+
ПРН7		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН8			+			+	+	+	+	+	+
ПРН9		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН10			+			+	+	+	+	+	+
ПРН11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Керівник проектної групи
(гарант освітньо-наукової програми)

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних
відносин імені Артура Голікова

Олена ДОВГАЛЬ

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на науково-освітню програму Міжнародні економічні відносини
за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 292
Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Освітньо-наукова програма Міжнародні економічні відносини розроблена з урахуванням вимог сучасної економічної науки та практики, а також стандарту вищої освіти України за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини.

Зміст освітньо-наукової програми має чітку структуру, освітні компоненти якої поєднуються у логічну систему та у сукупності дають можливість досягти поставлених цілей та програмних результатів навчання. В основі освітньо-наукової програми визначені програмні компетентності (інтегральна, загальні та спеціальні), виходячи з видів і завдань наукової та педагогічної діяльності. Зазначені компетентності мають практичне спрямування і можуть бути використані у професійній діяльності майбутніх докторів філософії.

У загальній побудові програми повною мірою реалізується потенціал наукової школи кафедри міжнародних економічних відносин, що створює можливості для формування сучасного дослідника у сфері міжнародних економічних відносин.

Зміст освітньо-наукової програми має чітку структуру, освітні компоненти якої поєднуються у логічну систему та у сукупності дають можливість досягти поставлених цілей та програмних результатів навчання. В основі освітньо-наукової програми визначені програмні компетентності (інтегральна, загальні та спеціальні), виходячи з видів і завдань наукової та педагогічної діяльності. Зазначені компетентності мають практичне спрямування і можуть бути використані у професійній діяльності майбутніх докторів філософії.

Освітньо-наукова програма Міжнародні економічні відносини за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини заслуговує на позитивну оцінку і може бути впроваджена в освітньому процесі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Дукач
В. В. Верба
Т. М. Довгалець

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на науково-освітню програму
«МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»
за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти
за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини
галузі знань 29 Міжнародні відносини

В умовах новітніх трендів інтелектуалізації та цифровізації світових економічних процесів одним із ключових завдань закладів вищої освіти та наукових установ є підготовка висококваліфікованих науковців, які досконало володіють сучасним інструментарієм аналізу міжнародних економічних відносин.

Освітньо-наукова програма «Міжнародні економічні відносини» факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти загальних та фахових компетенцій, як активно поєднані у навчальних дисциплінах нормативного та вибіркового компонент, що у поєднанні з аспірантською практикою зумовлює якість у спроможність програми сформувати фахівців вищої кваліфікації відповідно до вимог потенційних стейкхолдерів.

Серед особливостей програми доречно відмітити широке залучання здобувачів до участі у тренінгах, воркшопах, науково-популярних форумах, лекціях на базі факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу за участю гостей вітчизняних та іноземних лекторів тощо.

Зважаючи на потужний кадровий потенціал та матеріально-технічну базу факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу у якості рекомендації доцільно запропонувати нарощувати кількість здобувачів, що сприятиме нарощуванню критичної маси дослідників, які спільно працюють в одному руслі наукового пошуку, та підтримці здорової конкуренції між ними.

Таким чином, рецензована освітньо-наукова програма «Міжнародні економічні відносини» факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна за своєю структурою, змістом, ресурсним забезпеченням, механізмом реалізації має беззаперечні конкурентні переваги для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини, які можуть поєднувати як наукову, викладацьку, так і практичну діяльність, а відповідно може бути рекомендована до впровадження.

Рецензент:

Директор ТОВ «Євро ЗЕД Сервіс»

О.І. Суботська